

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvemši nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič in Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, večji inzerati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. »Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji Din 144.—, za inozemstvo Din 330.—. Rokopisi se ne vračajo. — Naše telefonske številke so: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PONAREJEVALCI 20 ODSOTNIH KRONSKIH BONOV IZSLEDENI

Kot ponarejevalec 20 odstotnih kronskih bonov se je sam prijavil sodišču trgovec Viljem Hribar iz Zagreba — Policija je izsledila večjo družbo ponarejevalcev bonov

Ljubljana, 17. marca.

Ob koncu l. 1919. je takratni finančni minister odredil žigostanje starih avstrijskih novčanic z odtegljajem 20%. Žigostanje je bilo poverjeno v prvi vrsti posameznim davčnim uradom in potem raznim denarnim zavodom v mestih in na deželi. Žigostanje se je vršilo v novembru in decembru l. 1919. Izvedle so ga posebno komisije, v katerih sta bila najmanj po dva člana. Za odtegljaj 20% so dobile stranke posebne priznanice ali bone, na katerih je moralo biti točno navedeno ime in bivališče dotičnika, ki je pustil novčanic žigosati, nadalje natančna vsota, ki se je žigosala, in nato v številkah in besedah znesek, ki se je odtegnil. Bone sta morala podpisati 2 člana komisije, obenem pa se je pritisnila na boni tudi štampiljka davčnega urada ali pa denarnega zavoda, ki je vršil žigostanje. Mnogi bonovi niso shranili, marveč so jih zavrgli v mnenju, da ne bodo nikdar prejeli niti pare zanje. V obmejnih krajih, kamor so prihajali avstrijske novčanic žigosati prebivalci v zasledenem ozemlju, je bil tedaj prav živahen promet. Nekateri so shranili le žigosane novčanic, dočim so bone prodajali naprej za prav malenkostne vsote ali pa jih sploh metali proč. Poznavalci razmer zatrujejo, da so samo v neki obmejni občini na Krašu pometali za približno pol milijona bonov proč.

Prvotno so finančni zakoni določali, da lahko lastniki bonov in samo ti plačujejo davke pri davčnih uradih z 20% kronskimi boni. Zato se prva leta niso vršile prav nikakršne denarne spekulacije s temi boni. Z zakonom o odvzemu 20% kronskih bonov iz prometa z dne 10. januarja t. l. pa je bila podana večja možnost za razne spekulacije. Dovoljeno je bilo, da smejo davkoplačevalci pri davčnih uradih plačevati svoje davke z 20% kronskimi boni in sicer tudi s takimi, ki se ne glase na njihova imena. Takoj po objavi tega zakona je bilo opažati veliko povpraševanje po bonih in njihov tečaj se je dvigal rapidno od dne do dne. Čimbolj se je bližal termin 17. marca, tem višji je bil tečaj bonov. Prvotno so plačevali za bone po 30, 35, 40, 50 in zadnje dni celo 80 do 95 odstotkov nominalne vrednosti. Mnogi so z bonskimi spekulacijami zaslužili prav čedne vsote.

Nad 5 milijonov bonov.

Danes opoldne je potekel zadnji rok, določen za sprejemanje bonov pri davčnih uradih. Zato je danes tudi popolnoma ponehalo kupčevanje z boni, dočim so v soboto spekulacije dosegle višek. Po podatkih dravske finančne direkcije je bilo pri davčnih uradih plačanih januarja davkov za 1.323.000 Din bonov, meseca februarja pa za 2.508.000 Din. Vsota, ki je bila pri davčnih uradih plačana od 1. do 17. marca, znaša tudi nad 2 milijona.

Davčne uprave so sprejele vsak bon ter ga potem poslale finančni direkciji v kontrolo, ki je na podlagi uradnih zapisov ugotovila njihovo pristnost. Komisije so namreč morale pri izdaji bonov napraviti tudi tako-zvane »jukse«, ki so se potem izročile takratni finančni delegaciji. Ta je originalne »jukse« poslala finančnemu ministertvu, dočim je sama pridržala za kontrolo njihove prepise. Na ta način je bilo sedaj finančni direkciji omogočeno natančno ugotoviti pristnost 20% kronskih bonov, zlasti takih, ki so se glasili na večje zneske, ter je bila dana možnost, da se je vsaka manipulacija takoj odkrila.

Čim so se pričele spekulacije z boni, so se tudi že pojavile razne goljufije in manipulacije z njimi. V raznih krajih so odkrili, da so falzifikatorji k manjšim zneskom, ki niso bili pisani z besedami, pristavljali ničle in spredaj še druge številke ter potem vse natančno izpisali. V Subotici so davčni uradniki te dni sami manipulirali s ponarejenimi boni, prav tako tudi v Zagrebu. V Sloveniji je bilo do konca februarja vse in finančna direkcija ni izsledila nikakršnih nepravilnosti.

Prva večja goljufija z boni v Ljubljani

Dne 26. februarja je prišel k trgovcu Franu Khamu na Miklošičevi cesti naznan človek, visoke in vitke postave, obrat, podolgačega obraza, plavalas, s plešo na glavi. Predstavil se je za Franu Petkoviča iz Celja in g. Khama zaupno vprašal, ali je pripravljen kupiti štiri bone, glaseče se na večje zneske. G. Kham je izjavil, da jih kupi za 31.000 Din in neznanca izplača le del zneska ter si pridržal 14.000 Din z motivacijo, da mu jih takoj izplača, čim mu predloži svojo legitimacijo. G. Kham je bone oddal upravi »Merkurja«, čigar lastnik je g. Miro Jankoli na Večni poti št. 5. Od neznanca kupljeni štiri bone so predstavljali 186.000 K ali 45.500 Din. Bone so se glasili: a) serija 112/00 št. 636 na ime Leopold Kramer, trgovec v Selcih z zneskom 40.000 K, b) serija 127/08 št. 817 na ime »Lesna družba Bor« z o. z. v Črnomlju za 56.000 K, c) serija 112/02 št. 005 na ime Miroslav Sušteršič, trgovec v Radečah, 70.000 K in d) serija 034/00 št. 284 na ime Anton Jelenc, posestnik v Ribnici, za 20.000 K.

Te bone je kupil g. Jankole ter jih takoj nadalje prodal upravitelju veleposestva grofa Zichyja v Beltincih, ki jih je rabil za plačilo davkov pri davčni upravi v Dolnji Lendavi. G. Jankole se je obrnil obenem na finančno direkcijo v Ljubljani s prošnjo, naj mu potrdi pristnost omenjenih 20 kronskih bonov. Na finančni direkciji so takoj ugotovili, da so boni ponarejeni in sicer na ta način, da so bila s kemično tekočino izbrisana najprej imena in nato še vsi na bonih se nahajajoči zneski. Na podlagi uradnih seznamov so tudi ugotovili, da so se prvotno boni omenjenih serij in števil glasili na povsem druga imena. Glasili so se:

a) na ime Ana Luznar, Dolenja vas pri Selcih, Škofja loka, za znesek 114 K, b) na ime Marija Bregar, Smartno pri Litiji, na 2 K, c) na ime Alojzij Pavšič, Radeče, na 168 K, in d) na ime Marija Zafar v Ribnici na 88 K.

Finančna direkcija je takoj obvestila g. Mira Jankoleta o falzificiranih priznanih, ta pa inž. Mačka v Beltincih oziroma davčno upravo v Dolnji Lendavi, ki je bone zaplenila in izročila ljubljanski policiji. Tudi finančna direkcija je o manipulacijah obvestila ljubljansko policijo, ki ji je prve manipulacije prijavil trgovec g. Fran Kham in sicer dne 28. februarja.

Ugotovitev prodajalca ponarejenih bonov

Neznane je 27. februarja ponudil v trgovini Muc v Tavčarjevi ulici na prodaj tudi bon, glaseč se na 78.000 K. Trgovka je obvestila o prodaji g. Khama, ki je izjavil, da je pripravljen kupiti bon in je odšel v Mucovo trgovino. Ko je prišel tja, je neznanec pobesnil. Po opisu, ki so ga prizadete stranke podale na policiji, so ugotovili, da mora biti goljuf z boni le neki Hribar, ki je prišel iz Zagreba.

Ko je Hribar videl, da so mu v Ljubljani postala tla prevročja, je naglo odpoval v Zagreb, kjer ima njegova hčerka v Berislavičevi ulici v bližini glavnega kolodvora manjšo gostilno pod imenom »Soča«. Ko je čital v slovenskih listih, da ga zasledujejo, je pobegnil iz Zagreba ter se nekaj časa potikal okrog. Hodil je iz kraja v kraj, ko pa je spoznal, da ne more uteči rki pravice, se je odločil, da se sam prijavl sodišču.

Falzifikator se sam prijavi sodišču

V soboto popoldne je ljubljanska policija zaupno zvedela, da se Hribar nahaja v Ljubljani. Na vse važnejše prometne točke so bile postavljene detektivske straže, zlasti pred glavno pošto. Hribarja ni bilo od nikoder. Odšel je namreč sam na sodišče ter se javil pri preiskovalnem sodniku g. A. Radeju.

Izdana je proti meni tiralica, je pripomnil sodniku. Ne maram, da bi me iskali po svetu. Tukaj me imate! Preiskovalnemu sodniku je nato

kratko priznal, da je prodajal ponarejene 20odstot. kroneske bone.

Viljem Hribar je bil rojen l. 1884. v Trstu. Bil je že večkrat zaradi raznih goljufij kaznovan. Po prevratu je dobil domovinsko pravico v občini Sv. Jakob ob Savi, izdajal pa se je za lesnega trgovca. Zadnji čas je stanoval v Zagrebu.

Druga ponarejalska družba pod ključem

V Ljubljani se je dogodil še drug primer goljufije z 20odstot. kronskim bonom.

Veletrgovec z vinom Ivan Lasan je finančni direkciji predložil bon, glaseč se na ime: Kornelija Škerbic v Ljubljani. Fin. direkcija je ugotovila, da je prvotni znesek 780 K potvorjen na 78.000 K. Direkcija je o falzifikatu obvestila ljubljansko policijo, ki je kmalu izsledila prave ponarejevalce.

Oče Kornelije, Peter Škerbic, je bon prodal naprej gostilničarju Leopoldu Egerju na Mestnem trgu. Bon je bil prodan dalje in prišel je v roke ponarejevalcem, ki so se shajali v neki ljubljanski kavarni. Ponarejeni bon je ponudil g. Lasanu na prodaj trgovski potnik Leopold Pirnat. Lasan je plačal za bon 13.650 Din. Policija je kmalu izsledila vso družbo. Izročeni so bili sodišču.

Anton Turk, rojen 1899 v Čabru, brivski mojster na Miklošičevi cesti, Fran Brezec, tesar in gostilničar, rojen 1900 v Studnem pri Postojni, stanujoč v Žabjaku pri Mariboru, in Leopold Pirnat, trgovski potnik, rojen leta 1889 v Homcu pri Kamniku. Zadnji je zelo inteligenten človek, govori angleško, francosko, italijansko in nemško. Pred vojno je bil v Londonu, med vojno pa je bil konfiriran. Po prevratu se je pojavil v Ljubljani, kjer se je preživljal z raznimi trgovskimi posredovanji in kupčijami.

Tropresna detelja se sedaj nahaja v preiskovalnem zaporu. Vsi so preiskovalnemu sodniku že priznali svoje medne manipulacije s kronskim bonom.

Splošno domnevajo, da je bilo glavno gnezdo ponarejevalcev v Zagrebu. Kakor doznavamo, se je v Sloveniji primeril še drug slučaj falzificiranja bonov, o katerem zaradi preiskave še ne moremo obširneje poročati.

Tatinska Nežika

Ljubljana, 16. marca.

Nežika M. iz Ljubljane je sicer po poklicu služkinja, toda pošteno delo ji smrdi. Kadar sila kolo lajati, tedaj se Nežika loti dela, pa vedno samo za nekaj dni. Običajno se jo že prvi ali vsaj drugi mesec poloti manija, kateri pravijo tudi kleptomanija. Nežika ima namreč navado, da s svojega gospodarja kar meni nič tebi nič zapusti, za spomin si pa vedno vzame par gospodarskih stvari. Zato so jo imeli na policiji že večkrat v gostih in imajo jo kar stalno v evidenci. Čeprav je stara šele 18 let, je bila že šestkrat kaznovana in zdaj bo menda sedmič.

Začetkom marca je prišla Nežika k nekemu ljubljanskemu profesorju. Střinajst dni je tudi prav pridno delala in opravljala poselska dela, potem se ji je pa začelo nenadoma tožiti po svobodi. V soboto je Nežika pobrala šila in kopita in odšla. Tudi to pot je vzela več stvari za spomin. Najbolj ji je ugajal gospodov plašč. »Za Miho bo,« si je mislila na tihem. Miha je namreč njen ljubček. Zase pa je vzela dva para ženskih čevljev, zlato žensko zapestno uro, ročno torbico in več drugih stvari v skupni vrednosti 3000 Din.

Vse to je naglo zavila in dopoldne izginila. Tako se ji je mudilo, da je pozabila poselsko knjižico pri profesorjevi. Z zavojem pod pazduho je krenila k svoji dobri znanici Georgini, ki stanuje v neki baraki. Tam je vse spravila, popila skodečko čaja, ki ga je bila pripravila Georgina, in nazlo odšla, češ da mora v Zagreb.

Bila pa je previdna, kajti dobro je vedela, da so tatvino najbrž že opazili in prijavili policiji. Zato je sedla na avtobus in se peljala v Dev. Mar. v Polju, kjer je kupila vozni listek do Zagreba. Še predno pa je sedla na vlak, so jo prijeli in namesto na vlak je morala na policijo.

Na policiji so Nežiko zaslišali. Priznala je tatvino in dejala, da je tak imela namen vrziti se v Ljubljano ter ukradene stvari vrniti profesorjevi rodbini. Večino ukradenih stvari je policija zaplenila ter vrnila lastniku, tatinska služkinja se pa morala v zapor.

Velike priprave za vsesokolski zlet v Beogradu

Povratak podstaroste SKJ Gjura Paunkoviča iz Češkoslovaške in Poljske — Vsesokolskega zleta v Beogradu se udeležijo najmanj 12 tisoč češkoslovaških in mnogo poljskih Sokolov — Nastopilo bo tudi rumunsko in francosko vojaštvo

Beograd, 17. marca. V Beograd se je vrnil drugi podstarosta Sokola kraljevine Jugoslavije g. Gjuro Paunković, ki je v imenu starejšinstva SKJ posejil Prago in Varšavo, da osebno povabi češkoslovaške in poljske Sokole k udeležbi na vsesokolskem zletu v Beogradu. V daljši izjavi, ki jo je podal po svojem povratku beograjskim novinarjem naglašal g. Paunković, da je bil tako v Pragi kakor v Varšavi deležen prav sokolsko prisrčnega sprejema in da je povsod našel ne samo popolno razumevanje, marveč tudi navdušenje za reorganizacijo jugoslovenskega sokolstva. Dne 23. t. m. bo v Tatranski Poljani, kjer se leči obolevi predsednik vseslovenske sokolske zveze dr. Schreiner, plenarna seja, na kateri bo formalno odobren sprejem Sokola kraljevine Jugoslavije v vseslovensko sokolsko zvezo. Češkoslovaško sokolstvo se intenzivno pripravlja na zlet v Beogradu. V dveh skupinah bo prišlo na zlet 12 tisoč čeških Sokolov. V vseh češkoslovaških sokolskih društvih je bil uveden poseben način štedenja, da se zagotovijo potrebna finančna sredstva za udeležbo na beograjskem zletu. Za vsa-

jeja bivanja v Pragi je bil g. Paunković sprejet tudi od predsednika Masaryka, ki se mu je pri tej priliki osebno zahvalil za veličastno proslavo njegove 80letnice v Jugoslaviji. V Varšavi je posejil med drugimi tudi starosta poljskega sokolstva grofa Zamojkega, ki je prav tako obljubil, da se osebno udeležijo zleta in da privede s seboj najmanj 300 poljskih Sokolov. Pismo je bila povabljen k soudeležbi na zletu mednarodna gimnastična federacija v Bordeauxu, ki je že odgovorila, da bo poslala močno delegacijo. Posebno zanimiv bo vojaški nastop, ki se ga udeležijo poleg čet jugoslovenske vojske tudi oddelki rumunske in francoske vojske. Beograjska občina je povabila za zlet v goste predstavnike vseh večjih mest Male antante ter zastopnike pariške in londonske mestne občine. Razen tega se bo o priliki vsesokolskega zleta vršila v Beogradu tudi tekma civilnega letalstva držav Male antante in Poljske.

G. Paunković je zaključil svojo izjavo s pozivom, naj vse sodeluje, da bo sokolski zlet v Beogradu uspel čim boljše in da bodo številni gostje sprejeti čim dostojnejše.

Smrt bivšega španskega diktatorja

Pogreb pokojnega Primo de Rivere, ki je včeraj nenadoma umrl v Parizu, bo v sredo v Madridu

Madrid, 17. marca. Vest o nenadni smrti bivšega diktatorja Primo de Rivere se je zdelo v prvem hipu skoraj povsem neverjetna. Ker listi včeraj niso izšli, so redakcije posameznih listov objavile vest s posebnimi lepaki. Vest je napravila v vsej španski javnosti globok vtis in splošno se domneva, da je povzročilo prežgodno smrt nedavnega diktatorja razburjenje zadnjih mesecev in njegov nenadni padeč. Kralj Alfonso je takoj, ko je bil obveščen o smrti Primo de Rivere, poslal sožalno brzojavko njegovi rodbini. Vlada je naročila španskemu poslaniku v Parizu, naj izrazi rodbini sožalje v imenu države. Mnogo uglednih sodružnikov, bivših ministrov in osebnih prijateljev Primo de Rivere je odpovalo v Pariz, da spremljajo pokojnikovo truplo iz Pariza v Madrid, kamor bo prepeljano. Pogreb bo v sredo v Madridu z vsemi vojaškimi častmi.

Madrid, 17. marca. Tukaj so zvedeli za

smrt Primo de Rivere včeraj ob 13. Ob 14.50 je španski poslanik v Parizu potrdil po telefonu ministrskemu predsedniku Berenguerju vest o smrti bivšega španskega diktatorja. Vsi pristajajo pokojnika so zaradi nenadne smrti svojega voditelja zelo potrti. V Pariz je odpoval general San Jurio. Družina Primo de Rivere je prešla nešteto sožalnih bozjavk.

— Pariz, 17. marca. Truplo Primo de Rivere leži na mrtvaškem odru, oblečeno v beli uniformi. Stražijo ga prijatelji pokojnika. Ob mrtvaškem odru molita dve španski usmiljenki.

Pariz, 17. marca. AA. Vsi listi komentirajo veliko politično delo Primo de Riverre. Dasi različno komentirajo njegovo delo, vendar se vsi strinjajo, da je bil Primo de Riverre velik patriota in obenem velik prijatelj Francije.

Nova kuga v Ameriki

V Ameriki se nevarno širi doslej neznana nalezljiva bolezen, ki povzroča popolno ohromelost udov

New York, 17. marca. Ameriško javnost že nekaj časa razburja nova nalezljiva bolezen, na kateri je doslej obolelo že nad 500 ljudi. Samo v Oklahomi je obolelo nad 400 oseb. Tu se je tudi ta bolezen pojavila najprej. Klub vsem varnostnim ukrepom sušitnih oblasti se je bolezen širila dalje in pojavila tudi v raznih drugih krajih. Bolezen nastopa nenadoma, napada ljudi sredi ulice. Prvi znak bolezni je popolna ohromelost rok in nog, tako da se bolnik ne more niti več ganiti. Zdravniki si ne zajoj pomagati. Sprva so mislili, da gre morda za kako zastrupljenje z alkoholom, vendar pa se

je kmalu izkazalo, da to ni mogoče, ker so oboleli tudi otroci, o katerih je dokazano, da sploh še niso nikdar vžili alkohola. Več otrok v starosti pod petimi leti je tudi že umrlo. Stanje ostalih bolnikov je zelo resno, ker zdravniki ne poznajo še nikakršnega zdravila zoper nenavadno bolezen. Tudi še ni ugotovljeno, kako in v koliko je ta bolezen nalezljiva. Zaradi tega so bolniki v bolnicah strogo izolirani. V vseh medicinskih krogih razpravljajo o tej bolezni, a doslej ne poznajo niti njenega vzroka niti njenega razvoja niti primernega leka.

Dr. Marinković v Ženevi

Beograd, 17. marca. Iz Ženeve javljajo, da je prisel tjakaj jugoslovenski zunanji minister dr. Marinković, ki se je dalje časa mudil v Davosu na zdravljenju. Minister dr. Marinković je popolnoma okrevel ter bo po lastni izjavi v kratkem prešel posele ministrstva v Beogradu. Včeraj je sprejel dr. Marinković v Ženevi pomočnika ministra zunanjih poslov g. Fotiča ter našega berneškega poslanika dr. Šumenkoviča, nato pa konferiral z zastopniki Male antante pri Ligi narodov ter z zastopniki odbora za javno varnost pri Ligi narodov. Ta odbor bi se imel sestati že ta mesec, pa je bila seja odgodeana na 28. april.

Poset srbskih seljakinj v Zagrebu in Ljubljani

Beograd, 17. marca. Danes je prišla semkaj večja skupina seljakinj iz Kruševca in slikovitih narodnih nošah. Skupina odputuje v Zagreb in v Ljubljano, da poseti hrvatske in slovenske seljake in da si ogledajo razne zavode in ustanove za izobrazbo kmečkih gospodinj.

Kongres profesorjev

Beograd, 17. marca. Včeraj je bila zaključena plenarna seja udruženja jugoslovenskih profesorjev. Sklenjeno je bilo, da se bo vršil letošnji kongres udruženja v dneh od 1. do 4. julija v Beogradu, nakar bodo udeleženci priredili ekskurzije po Srbiji. Določeno je bilo tudi, da bo posebna delegacija pod vodstvom predsednika dr. Divca sodelovala na mednarodnem kongresu za srednješolski pouk v Bruslju. Za francoske poplavitve so profesorji darovali 1000 frankov.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 22.705. — Berlin 13.4875 — 13.5175 (13.5025). — Dunaj 7.8937. — Budimpešta 9.9003. — Corih 1094.4 — 1097.4 (1095.9). — Dunaj 795.04 — 799.04 (797.54). — London 274.87 — 275.67 (275.27). — Newyork 86.805. — Pariz 221.54. — Praga 167.39 — 168.19 (167.79).

INOZEMSKÉ BORZE.

Corih, 17. marca. Beograd 9.1275. — Pariz 20.2125. — London 25.11875. — Newyork 516.675. — Bruselj 72.00. — Milan 27.06. — Dunaj 73.775. — Berlin 133.32. — Sofija 3.745. —

Zborovanje občinskih nameščencev

Važne stanovske zadeve — Letošnja redna skupščina bo 15. junija v Trbovljah

Celje, 16. marca.

V soboto popoldne se je vrnila v zborovni dvorani celjskega mestnega načelnika pod predsedstvom dr. Moleta redna seja upravnega odbora »Zveze organizacij občinskih uslužbencev in v pokojenecev dravske banovine«. Seji so prisostvovali zastopniki občinskih uslužbencev iz Ljubljane, Maribora, Celja in Ptuj ter obeh društev pokrajinskih občinskih uslužbencev bivše mariborske in ljubljanske oblasti.

Zivahna in stvarna je bila razprava o delovanju Zveze in posameznih v njej vključenih stanovskih organizacij, kakor tudi o gibanju njihovih članstva ter o akcijah in zadevah, katere so se pokrenile bodisi v svrhu izboljšanja gnotnega položaja, snovanja koristnih naprav, izprememb v administracijah občinskih uprav in o vseh drugih stvareh, ki se kolikor toliko tičejo občinskih nameščencev sploh.

Razmotrivalo se je tudi vprašanje glede novega občinskega zakona in se je na predlog magistratnega direktorja Zavodlaja iz Ptuj sklenilo naprositi Savezno predsedstvo, da posreduje pri »Savezu gradov« za skupno sodelovanje pri tem projektu. Istotako naj bi se posredovalo, da »Savez gradov« ponovno pokrene akcijo za izpolnjevanje polovične vojnje po železnici za občinske nameščence. Poleg tega se je sklenilo izprememiti dosedanj naziv »Zveze« z ozirom na novo razdelitev države v banovine. Obseg delokroga obeh pokrajinskih organizacij bivše mariborske in ljubljanske oblasti pa ostane neizpremenjen. Dalje se

je tudi razpravljalo o možnosti ustanovitve skupne bolniške blagajne. Po daljši in živahni debati se je sklenilo priporočiti občinskim nameščencem, da stvorijo v posameznih krajih naprave, s katerimi jim bo nudeno avtonomno zavarovanje.

Na povabilo tovariške organizacije v Trbovljah se je sklenilo prirediti letošnjo redno skupščino Zveze 15. junija t. l. v tem rudarsko-industrijskem središču naše kraljevine. S skupščino bo pa združen tudi poučni izlet občinskih nameščencev dravske banovine z ogledovanjem trboveljskega rudnika, steklarne in drugih tamkajšnjih naprav. Na predvečer skupščine priredi pevski zbor mariborskih tovarišev z ljubljanskim kvartetom pevski koncert v dvorani Društvenega doma. Na skupščini, ki se bo vršila v Delavskem domu, boeta med drugim podana tudi referata o socialnem skrbstvu mestnih in podeželskih občin ter o enakopravnosti in celitavi občinskih uradnic.

Poročilo saveznega tajnika tovariša Krambergerja iz Maribora o v Zagrebu ustanovljenem »Savezu organizacij službenika gradskih in seoskih občin kraljevine Jugoslavije« ter o dosedanjem delu in o smernicah za bodoče delo je bilo z navdušenjem vzeto na znanje. Zveza je svoj pristop v Savez že prijavila in je poravnala vse obveznosti. Sklenilo se je priporočiti predsedstvu Saveza, da skliče letošnjo redno glavno skupščino v mesecu avgustu v Sarajevu in da skrbi za čim številnejšo udeležbo v svrhu manifestacije bratske sloge in nerazdružljive skupnosti vseh jugoslovenskih občinskih nameščencev.

Ljubljanske ceste, ulice in trgi

Zanimivi podatki iz proračunskega referata — Stroški za napravo in vzdrževanje komunikacij stalno naraščajo — Potrebne izpopolnitve in modernizacije

Med najvažnejše probleme občinskega gospodarstva spada nedvomno naprava in vzdrževanje komunikacij ne samo zaradi gospodarskega razvoja mesta, marveč tudi s stališča občinskih financ. Kdor ima količnik vploga v občinsko gospodarstvo, ve, s kakimi težkocami se morajo boriti občinske uprave skoro brez izjeme in kako težko je zagotoviti potrebne kredite čisto za najnujnejša javna dela. Poleg tega pa se občinam nalagajo vedno nova bremena, ki dostikrat onemogočajo že predvidena in pripravljena, pa celo že započeta dela. Takšen je tudi položaj ljubljanske mestne občine. Često se slišijo ostre kritike na račun občinske uprave in človek, ki nima vploga v podrobno delo, niti ne ve, da občina kljub temu mnogo stori. Prav jasno slika sedanjega stanja ljubljanskih cest, ulic in trgov pa daje referat nadsvetnika inž. Mačkovića mestnega gradbenega urada, ki je priključen občinskemu proračunu. V informaciji javnosti posnemamo iz tega referata naslednje podatke:

Razdelitev in dolžina ulic

Komunikacije, ki leže v okriju mestne občine, se lahko razdeli na naslednje skupine: 1. glavna skupina so ulice, trgi in ceste, ki služijo za lokalni ali tranzitni promet. 2. gospodarska pota so tzv. »stradon« na ljubljanskem barju in gozdni kolovozi na Gradu, Rožniku, Golovcu in Tivolju. 3. šetališča po parkih, na Rožniku in drugod.

Vseh ulic, cest in trgov iz prve skupine, ki imajo svoja imena in so kolikor toliko urejene, je v Ljubljani 370 v skupni dolžini 147.892 km. Od teh je še povsem nezgrajenih 28.745 km, dočim so druge zgrajene in za prome uporabne. Tlakovanih je vsega samo 9.646 km, makadamiziranih je v vsej širini 87.604 km, na pol širine 13.183 km, na eno tretino širine 8.714 km.

V zadnjih desetih letih je delala občinska uprava z velikim naporom in je tudi dosegla prav lepe uspehe. Dolžina tlakovanih cest in ulic se je v tem razdobju dvignila od 1.539 km na 9.646 km. Urejenih je bilo nad 100 komunikacij. Kljub vsemu temu pa je občina z urejanjem cest in ulic vedno bolj v zaostanku in se je dolžina nezgrajenih cest in ulic v zadnjih desetih letih povečala od 16.172 km na 28.745 km. V glavnem je to posledica finančnih težkoč, v nemali meri pa otežava to delo dejstvo, da se zida na vseh koncih in krajih mesta, kar zahteva od mestne občine izredno visoke izdatke pri napravi komunikacij, vodovoda, plinovoda, kanalizacije in električne napeljav. Moderna inozemska mesta imajo v tem pogledu lažje stališče. V Nemčiji n. pr. ne grade cest itd. k novozgradbam občine, marveč hišni lastniki, ki morajo nositi vse stroške in brezplačno odstopiti potrebni svet. Občina prevzame še le po petih letih nadaljno vzdrževanje cest.

Prevzem državnih cest

Z novim cestnim zakonom je morala mestna občina prevzeti tudi vzdrževanje državnih cest na področju mestne občine. Državna cestna uprava bo sicer še nadalje oskrbovala te ceste, vendar pa bo morala mestna občina dati predpisani prispevek. Skupna dolžina državnih cest na področju ljubljanske občine znaša 9.033 km. Od teh je 7.995 nasutih, 1.038 km pa tlakovanih. Najdaljša med temi je Dumajška cesta, nadalje Tržaška cesta, Bleiweisova cesta in Karlovska oziroma Dolenjska cesta.

Razširjenje in ojačanje cest

Razmah avtomobilizma stavi tudi na zgradbo in vzdrževanje komunikacij vedno večje zahteve. Mnogo cest in ulic bo potrebno razširiti, skoraj pri vseh pa bolj

ojačati in utrditi vrhno plast cest, kakor je bilo to običajno do sedaj. Izdatkom, ki so s tem v zvezi, se mestna občina ne bo mogla izogniti. Baš razvoj avtomobilizma spravlja ureditev cest v najnujnejši stadij, če Ljubljana noče zaostajati za drugimi mesti in če sploh reflektira na dotok tujcev in razvoj tujškega prometa.

Ureditev trotoarjev

Nič manj važno je vprašanje ureditve trotoarjev. V tem pogledu je pomanjkljivost ljubljanskih cest in ulic izredno velika. Saj nima niti center mesta dovolj urejenih hodnikov in je samo tu treba nanovo napraviti nad 80.000 kvadratnih metrov pločnikov. Nujno potrebna pa je ureditev pločnikov vsaj na glavnih dovodnih žilah v mesto. Finančne razmere mestne občine so dovedle do tega, da so se krediti v to svrhu od leta do leta manjšali tako, da n. pr. v lanskem proračunu v ta namen sploh ni bil predviden nikak kredit, dočim je bilo določenih še leta 1927 za to nad 1 milijon. V interesu Ljubljane pa je, da se najdejo sredstva tudi za prepotrebno ureditev trotoarjev.

Čiščenje ulic

Čiščenje ulic tvori poglavje zase. Referat stavbnega urada pravi, da se bi dali izdatki za čiščenje, ki so vedno večji, zmanjšati le na ta način, da bi se čistile ulice po dnevi. Na to pa seveda ni niti misliti, ker opušča celo mala mesteca podnevno čiščenje in opravljajo ta posel v nočnih urah, ko je promet najmanjši. Nujno potrebno pa je, da se čiščenje ulic v Ljubljani vsaj nekoliko modernizira. Oblaki prahu, ki jih dviga pometanje z metlami, niso baš v skladu z mestno higijeno. Nujno potreben je moderen pometalni avto, ki bi lahko opravil to delo hitreje in temeljiteje. Misliti bo treba tudi na spiranje tlakovanih in asfaltiranih ulic ter sploh gledati na to, da se javna čistoča, ki je čisto pod kritiko, kar najbolj dvigne. Vsa javnost bo mestni upravi za to hvaležna. Pa tudi občinstvo samo bo treba s primernimi ukrepi po vzorcu drugih modernih mest navaditi, da bo bolj pazilo na red in snago in da ne bo vsepovsod metalo najrazličnejših odpadkov.

Škropljenje ulic

je od zgodnje pomladi do pozne jeseni predmet javnega tamanja. Priznati je treba, da se je na tem polju v zadnjih letih že mnogo storilo, vendar pa je škropljenje še vedno nezadostno in prepočasno. Mnogo izboljšanja obeta nameravano avtomobiliziranje škroplilnikov in nadaljnja izpopolnitve obstoječih naprav, ki je, kakor se zatrjuje, že v teku.

Pobiranje smeti

Pobiranje smeti tvori gotovo najbolj žalostno poglavje ljubljanske higijene. Referat sam priznava, da je sedanje stanje nevdružno. Predpotopni odpadki vsotvi za smeti že davno več ne spadajo na ulico modernega mesta. Najmanj, kar mora mestna občina storiti, je nabava zaprtih specialnih vozov za smeti, najumestnejše pa bi bilo, da nabavi občina per modernih avtomobilov, kakršne imajo n. pr. razna nemška mesta.

Kanalizacija

Kanalizacija Ljubljane je urejena po sistemu odvajanja padavin. Dva glavna kanala na obrežju Ljubljane odvajata kanalsko vodo ob reki in jo izpuščata v roko še lo na periferiji mesta. Kanaliziran je ves središnji del mesta ter poljsko predmestje, del karlovskega, krakovskega, kapucinskega in šentpeterskega predmestja in Gradišče, dočim je periferija večinoma še brez kanalizacije. Skupna dolžina do-

grajenih kanalov znaša 45.600 km. Največ jih je bilo zgrajenih leta 1928 (3.118 km), najmanj leta 1918 (0.560 km). Lansko leto je bilo urejenih 2310 km. V novem proračunu so predvideni te krediti za vzdrževanje obstoječega kanalskega omrežja, dočim se bodo novi kanali gradili iz 3.5 milijonskega posojila. Nameravana je zgradba glavnega kanala za Sisko in severni del mesta ter za Rožno dolino, kjer je kanalizacija najnujnejša.

Kakor je že iz tega razvidno, čaka občinsko upravo še ogromno delo. Vsakdo, ki mu je napredek Ljubljane pri srcu, želi, da bi občinska uprava našla pota in sredstva, da napravi izredne »dolge vase čimprej lepo in moderno mesto, ki bo imelo vse pogoje za napredek in razvoj.

Ljubljanska opera

Sinoči smo imeli zaradi dveh gostov zopet »Tosco«, ki smo le že dolgo naveličani, a ki le vendarle napolnila gledališče. Ga. Kunc - Viltanova je pač vedno dobrodošla, publika jo visoko ceni kot pevko najodličnejših kvalitit in ve, da je kot Tosca vzorna v vsakem pogledu. Poleg njenega glasu in petja še posebej naglašam neno figro, ki se je v par letih razvila do prav izredne dramatske višine in topline. Bila je ves večer deležna najbolj iskrenega priznanja.

Kot Cavaradossi je nastopil prvič bratislavski tenor in režiser g. Hübnar, mož junaške zunanosti in visoke muzikalnosti, zelo prijetnega lirskega tenorja, ki pa je sposoben tudi dramatskih partij. Hübnar je pevec, ki polje in se posiljuje glasu, ima posebno prijetno srednjo lego, krasno frazira, izvrstno vokalizira ter igra živahno in naravno. Šepetka nekoliko rezerviran in na videz šibak, zato spričo velikega materiala partnerice nekoliko zasenčen, te nadalje čisto dokazal, da napolni s svojim glasom gledališče izlaska, samo če se mu zdj potrebno. Vse kaže, da je g. Hübnar tenor in režiser, ki bi nam bil potreben, ker je umetnik in rutinar.

Jutri ga čujemo še kot Cania in bomo imeli več prilike, da presodimo njegov glas tudi glede višine, probojnosti in dramatske site.

Naše operno gledališče ni posebno akustično, zato njegova malna prostornina zavede marsikatero pevca, da ne razvije dovolj glasovne moči. Končno sodbo izročimo torej po predstavi »Gismonde«. Fr. G.

„Simba“

(Največji film iz življenja eksotičnega živalstva.)

Pretekli petek, dan kulturnega filma ZKD, ter večerjajna nedelja v kinu Ideal sta pokazala v dovoljni meri, da si Ljubljana želi lepih kulturnih del in da si občinstvo prav želi ob gotovih dneih v enem ljubljanskih kinov kulturni spred. Zato je uvedla ZKD — petek kot kulturni filmski dan in kinu Ideal — našla najsimpatičnejši odmev s strani publike. Prihodnji film, ki ga stavlja ZKD na spored, je največji naravoslovni film sedanjosti, »Simba«, film leva, kralja živali. V neposredno lepih slikah so pridočene najrazličnejše vrste živali, kar jih prebiva v Afriki po goščavah in pragozdih. Levi, sloni, tigri, šakali, divji konji, zebre, nojji, nosorogi, krokodili, razne vrste opic in ptiča, vse to se vrti pred gledalčevimi očmi liki najlepšestrelja panorama. Predstave tega filma se bodo vršile istotako v kinu Ideal, na praznik sv. Jožefa v sredo ob 11. dop. ter v petek 21. t. m., na dan kulturnega filma pri običajnih predstavah ob 16., 17.30, 19.30 in 21. Na ta spored opozarjamo občinstvo že danes!

Iz gledališke pisarne

Drama

Lipahova izvrtna komedija »Glavni dobitke« se ponovi v ljubljanski drami v torek dne 18. t. m. v premijerski zasedbi in v režiji gospoda pisatelja, za abonente red. E. Lipahova komedija je izvrstno dramsko delo, ki v vsakem pogledu zadovoljuje gledalca.

Na praznik sv. Jožefa bo v ljubljanski drami samo večerna predstava. Vprizorila se bodo Nestrojeva veseloigra »Za ljubezen so zdravila« v režiji prof. Šesta in v običajni zasedbi. Za to izredno veselje in zabavno komedijo veljajo znižane dramske cene.

Opera

Jutri se poje Leoncavalla opera »Glumaci«. V tonorski partiji »Cania« nastopi tenorist Narodnega gledališča v Bratislavi. Dalje sodelujejo: gđ. Majdičeva, gg. Primožič, Grba, Mohorič in drugi. Dirigent g. Neffat. Sledi Puccinija zabavni »Gianni Schicchi« z g. Primožičem v naslovni partiji. Nastopijo: ga. Ribičeva, gđ. Španova, gđ. Ramškova ter gg. Betetto, Kovač, Grba, Mohorič, Sekula, Simončič, Erklavec, Perko, Mencin in drugi. Dirigent g. Neffat. Predstavi se vršita za abonma B.

Beležnica

Koledar.

Danes: Ponedeljek, 17. marca 1930. katoličani: Jedert, pravoslavni: 4. marca, Girašim.

Današnje prireditve.

Drama: Utopljenca. Kino Matiča, Rio Rta. Kino Ideal: Ni mišoi. Kino Ljubljanski Dvor: Obrt gospe Lenov.

Kulturne in modne slike v empiru. Predava prof. Vavpotič ob pol 19. v Delavski zbornici pod okriljem TKD Atene.

II. intonni glasbeno prosvetni večer Sloge ob 20. v dvorani Ljubljanskega dvora.

Dežurne lekarnе.

Danes: Kurat, Gosposvetska cesta, Sušnik, Marjani trg.

— Sekeja Z. N. S. (službeno). Na predlog poverjenih delegirajo se v Maribor k teknam: dne 28. 3. Rapid: Svoboda g. Fischer, dne 28. 3. Zeleničar: Maribor g. dr. Planinšek, dne 30. 3. Rapid: Maribor sodnik iz Ljubljane, dne 6. 4. Rapid: Zeleničar g. Nemeč, dne 6. 4. Maribor: Svoboda g. Frankl.

Zadnji francoski guverner v Ljubljani

Iz proletarskega revolucionarja postal je Fouché grof, vojvoda in največji kapitalist

Dve leti je živel nato odalovljeni Fouché svobodno življenje posestnika lepe hiše v Parizu, razkošnega letovišča v Ferrieroju in senatorije v Aixu ter je obenem uspešno spekuliral na borzi. Iz proletarskega revolucionarja, ki je objavil prvi komunistični manifest in obglavil aristokrate in bogataše, je postal grof in največji kapitalist. Toda živel je tudi sedaj s svojimi 15 milijoni prav tako skromno, kakor pred desetimi leti, ko je bil siromak: ni popaval, ni igral, ni maral žensk, niti drugih užikov, nego se je vzeledno držal ljubljene žene in treh otrok, ki so se mu narodili po smrti prve hčerke.

Toda dolgočasil se je in se brez uspeha ponujal Napoleonu Bonapartu. Ko pa je diosmrtni konzul Bonaparte zaželel postati cesar, je senator Fouché iznova poteptal nekdanja svoja načela in pomagal stranus na prestol. V zahvalo ga je cesar Napoleon I. moral imenovati zopet za policijskega ministra; Fouché mu je pomagal do konzula in cesarja!

Takrat je imel Fouché 45 let in poslej sta deset let igrala ulogi gospoda in sluga, ki se natihem občudujeta in sovražita ter drug drugega bojita, Napoleon in Fouché. Neprestano sta se borila drug proti drugemu; stokrat je cesar grobo ozmertil Fouchéja in mu grozil, da ga zapodi ali izžene v pregnanstvo; vedno pa je Fouché ostal miren, kakor brez krvi in ponosa na svojem mestu. Zakaj Fouché je bil Napoleonu neobhodno potreben, ker je vedel pač mnogo in celo preveč in je bil sposobnejši ter marljiviji kakor vsi drugi ministri.

Ko pa Napoleon ni prenehal z vedno novimi vojnami in je glasno ugovarjala vsa misleča Francija, sta se zvezala ministra Talleyrand, bivši škof in zdaj največji lahkoživec, ter Fouché, bivši redovnik, proti Napoleonovi zunanji politiki in proti blazni vojni v Španiji. Napoleon je nato pač odstavil Talleyranda, a obdržal Fouchéja, ki se je znal opravičiti.

Ko je bil cesar na vojni proti Avstriji (1. 1809), so hoteli Angleži naskočiti Francijo in so se izkrcali na otoku Walche-reu. Ne da bi vprašal cesarja in čakal njegovo dovoljenje, je policijski minister Fouché v par dneh sklical vojsko upokojenih narodnih gardistov, proti volji vojnega ministra imenovala Bernadotta za generala in vrgel Angleže nazaj na morje. Fouché je bil torej prvi minister, ki si je upal brez vednosti Napoleonove napasti in premagati sovražnika Francije.

Iz Schönbrunnna na Dunaju je poslal cesar pohvalo Fouchéju in grajo vsem drugim ministrom; Fouché je postal po vrhu 15. avgusta 1809. vojvoda Otrantski z grbom, na katerem je zlat stebel, ki se ga ovija kača: simbol, ki se je uresničil. . . .

Ali kmalu je iznova zazijal prepad med cesarjem in Fouchéjem. Samolastno in skrivaj je namerč začel minister pogajanja z Anglijo, ki jo je izkušal Napoleon brez uspeha in na škodo vse Evrope gospodarsko uničiti. Fouché je bil nečuvno predzen, toda modrejši kot Napoleon: ako bi se bila njegova pogajanja z Anglijo posrečila, bi se bila zgodovina okrenila drugače, morda tudi na korist in spas Napoleona.

Ali Napoleon je ves divji odstavil Fouchéja in imenoval za poliči. ministra okornega Savarija, razbil pogajanja z Anglijo ter si nakopal še večje sovraštvo v vsi Evropi.

Pređen pa je Fouché zapustil svoje ministrstvo, je oplenil arhiv, uničil registra-turo, zmedel akte, številke in šifre ter sežgal vse tajne spise, ki jih ni mogel odnesti. Obenem je najel glavne uradnike za svoje zasebne špijone proti cesarju, Savariju in vladi.

Cesar je divjal in ukazal naj Fouchéja vržejo v ječo. Ali Fouché je pobegnul v Italijo in se že nameraval odpeljati preko morja v Ameriko. Rešila ga je žena, ki je vrnila cesarju vsaj najvažnejše akte. Fouché pa je živel posledje zopet kot izobčeneec tri leta v Aixu.

Sele po strašni katastrofi na Ruskem, ko se je ponoči kot begunec vrnil prvič v Pariz premagan in brez armade, je Napoleon poklical Fouchéja nenadoma zopet v službo. Poklical ga je le iz strahu! Ker pred končno odločitvijo je hotel odstraniti najbolj nevarnega spletkarja in poslati zavratnega sovražnika čim bolj daleč od Pariza. Pred odlično bitko pred Leipzigom ga je torej poklical iz Aixu v Dresden, češ, da mu poveri upravo Prusije, ko jo armada zasede.

Fouché cesarju ni zaupal in je odpotoval v Dresden šele po dolgem obotavljanju. Ni se varal! Cesar ga je poslal še dosti dalje od Pariza — za generalnega guvernerja v Ilirijo, v Ljubljano.

Zweig piše: »Stari Napoleonov tovariš, general Junot, ki je upravljal to provinco, je nenadoma zblaznel, celica za upornika je bila torej prazna. Tako je izročil cesar z jedva prikrivano ironijo to kratkodobno vladarstvo Fouchéju, ki se kakor nikoli prej tudi zdaj ni branil, se pokorno poklonil in izjavil, da takoj odpotuje. . . .

V Ljubljani je našel le napol prazne blagajne, par ducatov dolgočasujočih se uradnikov, prav malo vojakov in nezaupno ljudstvo, ki je čakalo le, da Francozi odmarširajo. Povsod je v zidovju naglo ometanega poslopja, umetne države, pokalo in šumelo; par topovskih strelcov, in zgradba se je morala zrušiti.

Tako se je Fouché v Ljubljani od prvega dne pripravljaj le na umik. In da je ta umik spretno maskiral, se je na zunaj kazal brezskrbnega vladarja, je prirejaj bale in družabne zabave, je ukazal, da so vojaške čete podnevi ponosno paradirale, ponoči pa so Francozi že odvažali skrivaj blagajne in vladne spise v Trst.

Vse njegovo delovanje kot gospoda in vladarja Ilirije se je moralo omejitj le na to, da je previdno in korak za korakom s čim manjšimi izgubami izpraznil deželo. Tudi pri tem umiku se je obnesla njegova stara hladnokrvnost in se je mojstrsko odlikovala zopet njegova nagla energija.

Le korak za korakom se je umaknil brez izgub iz Ljubljane v Gorico, iz Gorice v Trst, iz Trsta v Benetke: skoraj polnoštevilno je pripeljal vse svoje uradnike, blagajne in mnogo dragocenega materiala iz kratko dobo živeč Ilirije nazaj. . . . V tistih dneh pa je izgubil Napoleon najvažnejšo in zadnjo veliko bitko pri Leipzigu in z njo vred vladarstvo nad svetom. . . .

Tako Stefan Zweig, ki — kot Nemeč — seveda niti tukaj ni mogel popolnoma zatajiti svoje mržnje proti Slovonom in Slovenem, »Ilirija« se mu sliši »nekam opretno«, je »smešna provinca«, »pisana drzavica brez smisla in pomena«. Ljubljana pa »majceno provinčno mesto majhnih kmetov. . . .

V ostalem poroču Zweig o delovanju Fouchéja v Ljubljani pravilno. Vendar ne popolno. Fouché, vojvoda Otrantski, generalni guverner, je prišel v Ljubljano 29. julija 1813.

Da Ilirija za Napoleona ni bila brezpomembna, smešna drzavica, najbolje dokazuje dejstvo, da je imenoval za guvernerje svoje najslavnejše in najspodobnejše tovariše: maršala Marmonta, prijatelja generala grofa Bertranda in maršala Junota. Nobena degradacija ni bila torej za Fouchéja, ko je postal naslednik teh treh mož, generalni guverner Ilirskih provinc in nekaj podkralj, polnomočni namestnik cesarjev. Zelo pitlika je slovita nemška temeljitost Stef. Zweiga, ki postavlja resnico na glavno.

Dimitz pripoveduje: »Mirovna pogajanja v Pragi so bila v drugi polovici meseca julija 1813 v Ljubljani glavni dnevni pogovor. Francoske priprave so vedno očitneje kazale, da v kratkem izbruhne vojna. Začele so se že spekulacije v pričakovanju, da postane Kranjska zopet bojišče med Avstrijo in Francijo. Neki Pascotini je nameraval odpreti v Ljubljani, toda policija (Fouchéjeva) je to nameru onemogočila.

Mirovni kongres v Pragi se je zaključil brez uspeha; trmasto je odrekal Napoleon vsak odstop osvojenega ozemlja (Ilirije).

Dne 12. avgusta je Avstrija napovedala vojno, in zdaj so bili dnevi francoskega gospodarstva v Iliriji šteti. Sicer je vlada še trdno držala v svoji roki osvojeno deželo, zatlra upor kmetov na Dolenjskem in zaprla kolovodje. Dne 15. avgusta 1813 je praznovala še poslednji Napoleonov dan in sicer s še bogatejšim vspreedom kakor navadno.

Na predvečer so v Ljubljani gmelji topovi, drugi so gmelji zjutraj in opoldne med petjem Tedeuma tretjič. Ob 9. dop. so razdeljevali med reveže kruh. Nato so se zbrali pri generalnem guvernerju (Fouchéju, na Bregu v današnji P. Kozinovi hiši) in odšli en grande cortège (v slavnostnem izprevodu) v cerkev, kjer sta bila svečana maša s Tedeumom. Nato ob 13. kronanje dveh rožnih kraljic (rosières). Nato vojaška revija. Javno igre, zvečer razsvetljava, javen bal v gledališču.

Dopolodne je dež nagajal, popoldne pa je bilo najlepše vreme. Slavnostnega obeda pri general guvernerju (Fouchéu) se je udeležilo tudi več poslancev Ilirskih provinc. Fouché je govoril napitnico cesarju in kralju Rima. Slavnostni ples pri guvernerju je trajal do 1. ponoči, nakar je guverner odšel počivat.

Ze pet dni poprej (10. avgusta) so se začele na koroski in gorški mejji vojne operacije, ki so bile deset dni nato že zaključene z umikom Francozov in zmago Avstrijcev.

»Gener. guverner Fouché je že 25. avgusta zvečer zapustil Ljubljano in dospel 27. avg. v Trst. Mesto mu je priredilo »prostovoljno« razsvetljavo in mestna godba je sviralala pred guvernerskim poslopjem kakor v najlepših dneh francoskega gospodarstva. Gospodje Ilirije so ostali ponosni do zadnjega trenotka.

Tako Dimitz. Fouché je torej tudi v Iliriji in v Ljubljani častno in spretno izvršil svojo nalogo. Kako čudovito izpremenljiv in v vsakem položaju popolnoma na mestu je bil, dokazuje dejstvo, da je Fouché, nekdanji divje krvoložni jakobinec, ostavil v Ljubljani sloves moza »mešanske dobrodušnosti in prikupljivega vedenja«. Tako vsaj je poročal Ch. Nodier, ki je pisal vedno objektivno resnično. (Pride Še.)

Radionrogram

Torek, 18. marca.

12.30: Reprodukciрана glasba; 13: Časovna napoved, borza, reproducirana glasba; 13.30: Iz današnjih dnevnikov; 17.30: Koncert radio-orkestra; 18.30: Prof. Franc Pen-gov: Iz socialne fizike; 19: Dr. Valter Bohinec: Promet po rekah in jezertih; 19.30: Dr. Preobražensky: Rusina; 20: Büchner: »Dantova smrt«, drama (čl. nar. gled.); 2: Časovna napoved in poročila; 22.15: Koncert radio-orkestra; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Naročajte

„Našo dobo“

Danes ob 4., 7. in 9. — Najlepši zvočni vefilm sveta
Ziegfeldova filmska opereta
RIO RITA

Največja senzacija za Ljubljano! — Razkošne toalete. — Revija najlepših glrisov sveta. — Duhoviti komičari. — Najizbranješe lepoticke. — Petje baletnega zbora!

BEBE DANIELS in JOHN BOLES
 Govorita in pojeta omamljivo sladke šlagerje in arije!

Predprodaja vstopnic od 10. ure dalje.
 Z dežele naročene vstopnice se rezervirajo. — Naročene vstopnice je dvigniti dnevno do 12. ure. Tel. 2124.

Elitni kino Matica

Dnevne vesti

— Darilo jugoslovenskih študentov prezidentu Masaryku. Jugoslovenski študentje v Pragi so izročili v petek prezidentu Masaryku k 80 letnici rojstva bronasto plaketo, delo jugoslovenskega akademskega kiparja Trpimira Ivančevića. Ivančević je bil rojen na Korčuli in je praški učenec kiparjeve Sturše in Španiela. Poleg Masarykove je izdelal plakete primatorja Baxe, konzula Daičiča, poslanika Lazareviča, Luce Vojnoviča itd.

— Razpisane zdravniške službe. Kr. banka uprava dravske banovine razpisuje 3 mesta sreskih sanitetnih referentov in sicer za srece Šmarje pri Jelšah, Prevalje in Laško. ter službe okrožnih zdravnikov za zdravstvena okrožja Ruše, Hoče, Fara pri Kostelu, Planina pri Sevnici, St. Jurij ob Pesnici, Velika-Trata, Loče, Bizeljsko, Sv. Urban in Ptujeka gora. Prošnje je treba vložiti do 31. t. m.

— Iz državne službe. Za upavno pisarniškega uradnika notranjega ministerstva je imenovan orožniški narednik celjske orožniške čete Pavle Čečnik.

— Zakon o železniški imovini. Na predlog prometnega ministra je kralj podpisal zakon o železniški imovini v eksploataciji prometnega ministerstva. Člen 1. pravi: Vsa premožnja in nepremična imovina državnih železnic, katere one upravljajo in ki se dobi v njihovi eksploataciji 31. marca 1930, se mora popisati po stanju dotičnega dne in določiti njena vrednost v denarju. V to stanje mora priti naknadno tudi vrednost imovine, ki je bila nabavljena na račun proračunskega leta 1929-30 in bo prevzela po 31. marcu 1930.

— Novi hoteli na naši rivjeri. V Učelnju se je ustanovila domača delniška družba, ki namerava zgraditi več hotelov v najjužnejšem delu naše rivjere. Hotele zgradi v Bučvi, Barbu in Učelnju. Akcija je posebno važna za Učelnj, ki ima najlepše plažo na našem Jadranu in tudi najmiliješe podnebje, tako, da je kot nalašč ustvarjen za zimsko letovišče.

— Iz Centralne industrijskih korporacij. Centrala industrijskih korporacij nas naproša objaviti naslednje obvestilo: Nekateri li. sti so pričeli že dni vest, da bo po poročilu Centralne industrijskih korporacij s 1. aprilom zvišana vozarina za drva za 20%. Ta vest ne izvira iz Centralne industrijskih korporacij, ki o zvišanju dosedanje vozarine za drva sploh ničesar ne ve. Samovoljne so tudi vesti nekaterih listov glede datuma prihodnjega centralnega zbora industrijskih korporacij, ker sploh še ni določeno, kdaj se bo vršil.

— Nalezljive bolezni v dravski banovini. Od 15. do 21. februarja je bilo v dravski banovini 16 primerov tifuznih bolezni, 132 škrlatinke, 168 ošpic, 58 davice, 20 dušiljega kašlja, 13 šena, 65 mumpsa, 3 nalezljivega vnetja možganov ter po 1 griže, odrovenosti tihnika in krčevite odrovenosti.

— Zivalake kužne bolezni v dravski banovini 10. t. m. je bilo v dravski banovini 18 primerov svinjske kuge, 7 svinjske rdečice, 2 etelidne in 1 konjskih garji.

— Netežnja za gojenke zavoda za zdravstveno zaščito mater in dece. Zavod za zdravstveno zaščito mater in dece v Ljubljani razpisuje natečaj za sprejem 15 gojek v 6 mesečni teoretično-praktični tečaj o negi in prehrani otrok. Gojenke se bodo vzgajale za otroške negovalke v privatnih ustanovah in rodnihah. Pouk se prične 5. aprila. Prošnje je treba poslati do 31. t. m. vodu zavoda.

— Carinski oddelak na Bledu. Finančni minister je odredil, da se otvori na Bledu oddelak glavne carinarnice na Jesenicah, ki bo postal od 1. aprila do konca sezone.

— Taks stal oproščeni Sadlarsko in vrtnarsko društvo za Slovenijo v Ljubljani in Vrnarsko društvo v Mariboru.

— Zakon o mednarodni radiotelegrafski konvenciji. V »Službenih Novinah« št. 33. z dne 11. februarja je objavljen zakon o mednarodni radiotelegrafski konvenciji, sklenjeni v Washingtonu 25. novembra 1927.

— Iz »Uradnega lista«. »Uradni list kr. banke uprave dravske banovine« št. 40 z dne 14. t. m. objavlja navodilo za oddajanje posebnih stroškov od katastarskega čisteza dohodka in za urejanje povračila (restitucije) davka za zemljišča, ki so z izrednih deli amonirana ali zaščiteni zoper nepogibe, pravilnik o triangulacijskih delih ter področje finančni direktor in carinarnic po zakonu o organizaciji finančne uprave.

— Jakčeva razstava v Clevelandu. Kakor nam poroča slikar G. Božidar Jakac, se je 12. t. m. vršila v Clevelandu v Slovenskem domu otvoritev razstave njegovih del. Ob otvoritvi je pel tenorist Bano. v. c. včeraj pa je nastopila, sodeč po programu, mlajška gde. Zora Ropasova. — V Ameriki se vrše razstava čisto drugače, kakor v starem kraju, nam piše G. Jakac.

Vsak dan je na razstavi drug program. — ne dobim dovoljenja za nadaljno 6 mesečno bivanje, moram koncem tega meseca že odrediti v domovino. Prsično pozdravljam vse prijatelje in znance, posebej pa še Novomeščane.

— 60. predstava prisege o polnoči se ni vršila v St. Vidu, kakor nam sporoča prijatelj Manice Komanov. temveč v Toplicah na Dolenjskem, 61. predstava se je vršila minulo soboto 13. t. m. v Sokolskem domu v Novem mestu, 62. pa istotam, naimreč včeraj ob 4. popoldne. V St. Vidu nad Ljubljano se je potekam vršila 63. predstava. Vpriporočitev »Prisege o polnoči« v Novem mestu je bila zelo posrečena. Vse vloge so bile v rokah rutinitarnih igralcev novomeškega Sokolskega gledališča in je zato razumljivo, da sta dosegli premiera kakor tudi repriza nepričakovano velik uspeh. Glavni igralcem so bili poklonjeni sopki rož, mimo tega pa jih je občinstvo živo in aklamiralo.

— Oporilo lastnikom motornih vozil v srezu Laško. Laško sresko poglavarstvo razglasa: Predvid vseh motornih vozil, osebnih in tovornih avtomobilov ter motornih koles se bo vršil letos dne 24. t. m. ob 8. do 13. ure v Trbovljah — kolodvor za lastnike motornih vozil iz občine Trbovlje in Dol in isti dan ob 14. ure dalje v Laškem — kolodvor za motorna vozila iz občine Laško, Sv. Krištof, Marija gradec, Sv. Lenart, Jurklošter in Loka pri Zidanem mostu. Lastniki motornih vozil se v lastnem interesu opozarjajo da pravočasno pripeljejo svoja motorna vozila na pregled.

— Oddaja zakupa bučeta na postaji Dravograd — Meža se bo vršila poton ofertalne licitacije dne 4. aprila pri direktoriji državni železnice v Ljubljani. Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri omenjeni direktoriji.

— Dražba leva. Lov občine Veliki Poljan se bo oddajal v zakup na javni dražbi 26. t. m. ob 13. v občinskem uradu v Ribnici. Zakupna doba traja od 1. aprila 1930 do 31. marca 1935.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo s tendenco na lepše vreme. Včeraj je bilo po vseh krajih naše države oblačno in večinoma deževno. Povsod se že pozna, da je pomlad na pragu. Najvišja temperatura je znašala včeraj v Skopju 20, v Splitu 19, v Beogradu 17,3, v Sarajevu 16, v Zagrebu 15, v Mariboru 14, v Ljubljani 13,6. Davi je kazal barometer v Ljubljani 755,8, temperatura je znašala 5,4.

— Smrtina kosa. V Kamniku je umrla dne 13. t. m. gospa Marija Tramtelj roj. Exler, nadučiteljeva vdova in posestnica. Pokopali jo bodo v torek, dne 18. t. m. ob 4. uri popoldne.

— Nova Maršalekova poverba odkrita. Poročali smo že o ogromnih poverbah, ki jih je izvršil direktor podružnice zagrebške Hrvatske slovenske banke v Beogradu Ivan Maršalek. Mož je prodajal zemljišča, ki so bila last banke, denar je pa inkasiral sam. Na ta način si je pilastil okoli 2 milijona Din. Nedavno so ga aretirali. Sedaj so pa prišli na sled novim poverbam. Tako je Maršalek tudi parceliral in prodal posestvo grofa Karaszonjya. Izkupil je 230.000 Din, denarja pa seveda ni vložil. Podjetni pustolovec pride kmalu pred sodišče.

— Obsojen ubijalec. Ped sodiščem v Travniku se je te dni vršila razprava proti 50letnemu posestniku Lazarju Jelačiću iz Zenice, ki je brez povoda napadel z nožem Rasima Zadiča, Karla Malmacherja in Avda Ovdica. Prva dva sta bila takoj mrtva, dočim so tretjemu jedva rešili življenje. Jelačić je bil obsojen na 8 let težke ječe.

— Svinje raztrgale otroka. V selu Semnik pri Carovem sta odšla te dni zakonca Jovanovič z doma, pustivši 18mesečno dete samo doma. Otroci je odšel na dvorišče, kjer so ga pa svinje napadle in požrle.

— Novosadska pomlajevalna operacija pred sodiščem. Pred beograjskim sodiščem se je v soboto vršila zanimiva razprava. Naši čitatelji se gotovo spominjajo senzacijske pomlajevalne operacije novosadskega zdravniška dr. Uzelca. Lani v septembru so v Novem Sadu ustreli vojaka Mustafa Hasan Jusufa, ki je ustrelil dva častnika. Mrtvecu je dr. Uzelac izrezal spolne žleze in jih prenesel na postreška Aleksa Vujičića ter ruskega emigranta R. Krivcova. Pomlajevalna operacija po Steinačovi in Voronovi metodi je seveda dvignila precej prahu. Novosadski kirurg dr. Slavko Matanovič je v beograjskem »Vremenu« dr. Uzelca ostro napadel, češ, da ni napravil operacije na strogo znanstveni podlagi. Zar to je dr. Uzelac vložil proti Matanoviču in »Vremenu« tožbo, v kateri zahteva milijon Din odškodnine. Pri razpravi so bili navzoči tožnik ter toženec. Dr. Uzelac je sodišču predložil znanstveni elaborat o pomlajevalnih metodah ter skušal dokazati, da je

bila njegova operacija brezhibna. Zahteval je, da sodišče kot izvedenca zasliši oba s'ovita pomlajevalca dr. Voronova in Steinača. Na predlog zagovornika obeh obtožencev dr. Sekulića, ki je bil mnenja, da je treba razpravo v svrhu zaslišanja nekaterih prič preložiti, je sodišče razpravo za nedoločen čas odgodilo. Zaslišalo bo priče, ki jih je predlagal dr. Uzelac.

— Zenj odsekali glavo. V selu Kalsnici pri Glini v Bosni je bil te dni izvršen grozen zločin. Seljak Stojan Škanja se je spril s svojo ženo Mico in jo štirikrat s sekuro oplazil po glavi, tako da ji je glavo odsekali. Orožniki so podivjanega seljaka aretirali in prepeljali v zapor v Glino. Vzrok preprija in zločina ni znan.

— Drzen roparski napad pri Virovitici. Pri Virovitici je bil te dni izvršen drzen roparski napad. Ko je šel v petek zjutraj seljak Lazar Komanovič iz Velike Peratance na sejem, je v gozdu nenadoma opazil tolopo maskiranih roparjev, ki so čakali nanj v zasedi. Komanovič se je posrečilo razbojnikom uiti. Čez pol ure je šel po isti poti 43letni seljak Ilija Hlinčić iz Male Berne. Razbojniki so nani streljali in ga zadeli v hrbet. Nato so mu vzeli 600 Din, ker je bil pa še živ, ga je eden udaril s puškinim koplom po glavi. Po drznem napadu so pobegnili. Hlinčić so našli nezavestnega, na kar so ga prepeljali v bolnico, kjer se bori s smrtjo. O drznem napadu so bili obveščeni orožniki in policija. Orožniki so obkolili ves gozd, pa se jim ni posrečilo razbojnikov ujeti.

Ne zamudite

si ogledati pravkar došlo pomladansko blago.

Jos. Rojina, Ljubljana

Iz Ljubljane

—lj Produkcija fakirja Zigir Han beja. Predstavi Zigir Han beja sta bili razmeroma slabo obiskani. Pri polidanski je občinstvo napolnilo komaj polovico sedežev v veliki taborski dvorani, pri večerni predstavi je bil obisk še slabši. Fakirjev program je bil zelo skromen, a kljub temu zanimiv. Neki ljubljanski zdravnik mu je v jezik zasadil zakrivljen žebelj, s katerim je potem fakir dvignil kopico slovo. Občinstvo je predveč z zanimanjem opazovalo fakirja, kako se je pred vsako produkcijo z nekakim fakirskim plesom s pomočjo godbe in avtosugestije spravil v brezutno stanje, v katerem se pustil, da se mu zasadi žebelj v jezik in v katerem stopica po črepinjah, ne da bi si ranil noge. Zigir Han je tudi dober telepat. Našel je vse ekstre oziroma mišljene predmete. Indijski ples je bil bolj klaverno. Zamorci na večerju, ki so plesali po črepinjah, so bili v tem pogledu gotovo zanimivejši. V letargičnem stanju so fakirju končno položili na trebuh velik kamen, po katerem je nekdo iz občinstva dvakrat udaril z velikim klavirnom. Kamen se seveda ni razkral, pač pa se je zvalil s fakirjevega trebuha na tla. Publika je pa zaklicala, da je že dovolj, ko se je gospod iz občinstva pripravil, da bi kamen še naprej razbijal na fakirjevem trebuhu. Zaradi skromnosti programa je bila nekoliko razočarana publika, razočaran je bil precej tudi fakir zaradi izredno slabega obiska. Zaradi lepe nedelje, govorečega filma in že od pusta izpraznjene denarnice celo za fakirja ni bilo zanimanja.

—lj Pomladansko delo v parkih in javnih usadih se je pričelo. Obrezujejo se žive meje in grmičevje, trebijo grmičja, snužijo pota in čistijo terase. Tudi drevice je večinoma že obrezano. Po parkih in drevoredih se oglašajo naš pevski tičji rod, saj je bil 12. marca sv. Gregor, začetek — tičjih žentev. Pomlad prihaja, kima odhaja!...

—lj Zivinski sejem. Ker je v sredo 19. t. m. praznik, se običajni živinski sejem v Ljubljani vrši v torek 18. t. m.

—lj Redni letni občni zbor moške in ženske podružnice Družbe sv. Cirila in Metoda v Sp. Šiški se vrši dne 21. marca t. l. ob 20. uri v gostilni Raininghaus v Sp. Šiški z naslednjim sporedom: Poročilo predsednika, tajnika, blagajnika, revizorjev; volitve novega odbora, ter razni predlogi.

—lj Na jubilejnem koncertu Ljubljanskega Zvona, ki bo v ponedeljek, dne 24. t. m. v proslavo 25 letnice društvenega delovanja so zastopani s svojimi največjimi deli sledeči naši skladatelji, Adamič Emil, dr. Dolinar Anton, Dev Oskar, Jost Anton, Lajovic Anton, Mirk Vasilij, Oster Slavko, Pavčič Josip, Prelovac Zerklo, Pmril Stanko, Saitner P. Hugoin in dr. Schwab Anton. Velika večina teñ del je izšla v publikacijah Ljubljanskega Zvona. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni.

—lj Koncert Glasbene Matice. V petek, dne 11. aprila se bo vršil koncert pevškega zbora Glasbene Matice ljubljanske s sledečim programom: Štoicer — Slavenski Balkanofonia, Simfonična skladba za veliki orkester. Vycpalek Kantata o poslednjih rečeh človeka za soli, zbor in veliki orkester. Ob deli se bodo prvič javno izvajali v Ljubljani.

—lj Dobava mesa. Dne 20. t. m. se bo vršila pri intendantni komandi drav. div. oblast v Ljubljani licitacija glede dnevne dobave mesa za čas od 1. aprila do 31. marca 1931. Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri omenjeni komandi.

—lj Gojenke dramatičnega tečaja ZKD opozarjamo, da se radi spremenbe repertoarja v dramni se oddaja v radio Dantonova smrt. Vaša bo jutri kakor običajno za oba letnika.

—lj Danes ob pol 19 uri sveder v dvorani delavske zbornice predavanje prof. Vavpotiča o kulturi in modi v empirju. Vabimo k obilnemu posetu, Atena. 300u.

O boju za slovansko bogoslužje

Zanimivo predavanje v »Soči« — V slovensko cerkev spada slovanska služba božja

Ljubljana, 17. marca.

V soboto je predaval v »Soči« pred množevilnim občinstvom dr. Iv. Lah o boju za slovansko bogoslužje. Predavatelj je omenil najprej protest papežev proti divjanju boljševikov v Rusiji, ki se mu drugod in pri nas prosvetna inteligenca ni pridružila, da ne bi vsa stvar izgledala kot katoliška propaganda, kakor smatrajo papežev nastop v imenu kulture, kajti nekultura je, ako psegga država oblast v najsvetejše pravice vsakega človeka in mu jemlje svobodo v verskem oziru. Zato protestiramo proti uničevanju verskih svetinj in proti ateizmu, ki je nevarnost za človeško družbo. Predavatelj citira Masarykove misli o verski krizi današnje dobe in o njenih zlih posledicah. Odklanja tudi verski indiferentizem in zahteva, da se ravno inteligenca bolj poglobi v versko vprašanje. Da je bilo pri nas toliko indiferentnosti, je bila kriva politika, k se je mešala v vero, in tuji duh latinščine, ki je ostanek starih časov, dasi imamo že od vsega začetka pravico do svojega slovanskega bogoslužja. Ako pa protestiramo proti boljševiškim nasilju moramo enako protestirati tudi proti »kulturnim« državam, v katerih naš slovenski jezik niti v cerkvi nima več pravice. Če smo kje vsi svobodni in enaki, moramo biti pred Bogom. Zato je odveč, da se rabi v naših cerkvah še tuj jezik, ko je vendar že vse pripravljeno za slovansko bogoslužje. Pri protestnih shodih apostelstva sv. Cirila in Metoda v Mariboru in v Ljubljani se je govorilo tudi o cerkvenem edinstvu. Katoliški Slovani se smatrajo za most tega edinstva — biti hočemo slovanski ne latinski most. Lani je bil v Splitu odkrit spomenik Grgurju Ninškemu. Njegov spomenik nas opozarja na našo dolžnost, da uvedemo v vse naše cerkve slovansko bogoslužje. Predavatelj podaja zgodovinski pregled od prvih začetkov — delo sv. Cirila in Metoda — boj za glagolico v našem primorju — splitski sabori in sklepi — kako in kje se je ohranila glagolica — tudi pri nas, kakor poroča V. Vedenik, je pri Trzinu še l. 1650 neki duhovnik bral glagolsko mašo — glagolica je bila v 17. stoletju v večini v Dalmaciji, Hrvatski, Bosni in Primorju — l. 1857 je bil položaj sledeči: na Krku vse župnije glagolske razven mesta Krka, v zadarski škofiji 46 glagolskih župnij (iz 84) — v splitski škofiji 61 glagolskih iz 73 župnij itd. Na to omenja predavatelj delo biskupa Strossmayerja za slovansko bogoslužje in avstrijske nakane, ki so hotele zatreti to »provokacijo in pausalizem«. Slika nam ulogo Dunaja in Rima in nevoljo cesarja Franca Jožefa proti tej »südslawische Agitation« Omenja Rimanjanje in borbo naroda, splitski odbor in rimski odgovor, dr. Mahničeva »Staroslovensko akademijo« in njegove besede: »Ko bi bilo odvisno od moje volje in moči, bi rabo tega jezika razširil na ves hrvatski narod« (l. 1902). Zakaj ne tudi na slovenskega? Danes je to mogoče. L. 1918. so škofje v Zagrebu sklenili, da se to zgodi. L. 1927, je bil natisnjen glagolski misale z latinskimi prepisom. Znaj ni nikake ovire več. Citira besede glagoljša Fra Ivančevića: »Naj narod izpregovori, naj pove, kaj želi, naj reši in uredi svoje pravice. Dane mu bodo. V interesu cerkve in države je, da se tudi na tem polju otvarja pot edinstvu, vere in narodnosti.

Predavanju so prisotni sledili z velikanim zanimanjem in ga večkrat prekinili s plakanjem in odobravanjem. Zupan dr. Puc se je ob splošnem navdušenju zahvalil predavatelju, na kar je prof. Bačič, ki je sam Istran slikal ljubezen našega ljudstva do cerkvenoslovenskega jezika, ki ga je narod sam branil z največjo odločnostjo in n. pr. niti o božiču ni šel v cerkev, ko je tržaški škof Nagl prepovedal slovansko bogoslužje. Tudi navadni narodni jezik v cerkvi narod odklanja in zahteva samo oni lepi jezik, ki je dedščina Cirila in Metoda in p'svečen v duši naroda. To ni samo cerkveno, je tudi versko in narodno vprašanje, zato se ne more reči, da je to cerkveno interno vprašanje, ampak ima narod pravico, da zahteva svojo sveto last, kar so nehote priznali oni, ki so mu jo morali pustiti. Slovanska služba božja je nekaj veličastnega, človek se čudi, kaj se še obnavljamo, da je ne uvedemo povsod. Navdušeno pritrjevanje. Prof. Zgrabljij govori na to o Masarykovi zahtevi, da rešimo versko vprašanje v pravem duhovnem smislu — slavi za zgled Angleže — poudarja važnost slovanskega bogoslužja ravno z verskega stališča, želi, da bi se uresničilo, kar je tako naravno in, ker danes ni več izgovorov ne z Dunajem ne z Rimom, ker Dunaj ne odloča o nas, Rim pa je priznal naše pravice, da se začne po vsem narodu gibanje za slovansko bogoslužje, ker je sedanjí čas ugoden in ni prav nikakih ovir, pač pa mnogo razlogov za to, da ga čim prej uvedemo v vse naše cerkve. To bi bil začetek našega novega cerkvenega življenja. Kar nas zadržuje so samo tradicije, ako smo premagali tuje nemške tradicije, treba je, da premagamo tudi predodreke glede latinščine, ki je danes več ne potrebujemo v cerkvi. Tem besedam je sledilo zopet navdušeno odobravanje. Predsed. Sancen podaja na to nekaj spominov o boju za Rimanjanje, ki se ga je sam udeležil. Bilo je usodno za nas, da smo pustili Rimanjanje na cedilu. Ko bi se bili val borili zanje, bi danes drugače izgledal naš noložaj. Svet je bil takrat opozorjen na nas. Premalo smo se zavedali važnosti tega vprašanja. A takrat smo morali kloniti pred silo. Danes je sila ni več. Ravno pri Rimanjanju se je pokazalo, kako je ljudstvo branilo svojo svetinjo, dočim so o t. z. višjih cerkvenih krogih tega ne more reči. Oni so se morali pokoriti Dunaju in Rimu, če je to zahteval. Zato se ne more reči, da bi danes ne imeli pravice govoriti o tem vprašanju.

Treba bi bilo med narodom vzbuditi spomine na te boje, ki bi jih šele danes prav razumeli in ni dvoma, da bi narod z velikim navdušenjem pozdravil slovansko bogoslužje v naših cerkvah. Saj vidimo, kako ljubi svoje stare cerkvene pesni. Zdej je čas, da popravimo krivice preteklosti. (Burno pritrjevanje). Predavatelj je na koncu še pojasnil, da so tudi goriški duhovniki zborni v društvu sv. Pavla poslali več spomine v Rim, kjer prosijo, da se obrani slov. bogoslužje, tem naravneje je, da se uvede pri nas, ker ni nikakih zadržkov. Tako je sobotno predavanje izvenelo v pravo manifestacijo za slov. bogoslužje in se je sprožila misel, da naj bi se oglašili tudi drugi naši kraji in mesta.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Iz Celja

— Mladinska sokolska akademija. Sokolsko društvo v Celju priredi v soboto 5. in v nedeljo 6. aprila v celjskem mestnem gledališču mladinsko akademijo, pri kateri bodo sodelovali samo mladinski oddelki in sicer v 15, različnih točkah. Spored, ki bo pravočasno objavljen, bo na vsaki akademiji drugačen.

— S celjskega ljudskega vseučilišča. Drevi ob 20. uri bo predavala v trgovski šoli v Celju »O japonski ženi« sopraga ravnateljice Češke industrijske banke v Ljubljani ga. M. Tsune-ko Skušek-Kondo. Predavanje bodo spremljale krasne slikopisne slike. Vabljeno je v prvi vrsti celjsko žentstvo.

— Nova pisarna Savinjske podružnice SPD se nahaja v posebni sobi Kmetijske posojilnice v Prešernovi ulici 6. Uraduje se, izvemši soboto popoldne in nedeljo, vsak dan od 10. do 12. in od 15. do 18. ure. Društvene objave članstvu bodo izvešene v stranskem izloženem oknu posojilnice.

— Občni zbor Čebelarkega društva za Slovenijo bo v sredo 19. t. m. ob 10. uri popoldne v dvorani »Doma« v Samostanski ulici, popoldne ob 15. uri pa bo istotam zborovanje glede ustanovitve Čebelarke zadrage.

— Oskrbniško mesto v Celjski koči je razpisano s 1. majem t. l. Oskrbniška je na razpolago poleg kočje manjša kmetlija, obstoječa iz več njih, travnikov in vrta. Ugodna prilika zlasti za mlajšega upokojenca. Podrobne informacije se dobe v pisarni Savinjske podružnice SPD v Celju, Prešernova ulica 6.

— Najdba. Na maskeradi Olepševalnega društva v Celjskem domu je bil najden del pozlačene srebrne urne vertičice. Dobil se na policiji.

— Dva ponesrečenca. V Mozirju je odrezala cirkularna žaga Zagarju Ivanu Hribniku v soboto popoldne na desni roki 3 prste. V Gaberju je padel 10letni učenec Ivan Vrečko tako nesrečno, da si je zlomil levo nogo pod kolonom. Oba ponesrečenca sta bila sprejeta v celjsko javno bolnico.

— Včerašnji šport v Celju. Na igrišču Atletik SK pri Skalni kleti sta bili včeraj odigrani 2 prvenstveni nogometni tekmi, ki sta končali s sledečimi rezultati: Rezerva Atletik SK : rezervi SK Olimpa 6:1. (polčas 4:1), v glavni tekmi pa I. moštvo Atletik SK : I. moštvo SK Olimpa 3:2. (polčas 2:2).

Skavtski Bohinj

Odkar je prosvetni minister ponovo izdal naredbo, da smejo biti dijaki člani skavtske organizacije, se ljubljanski skavti intenzivno pripravljajo na počinjska taborjenja. Del njih se napoti med prijazno dolensko gručevje, vedno pa pojde taboriti na bregove romantičnega Bohinjskega jezera, kamor zahajajo že vsako leto od svoje ustanovitve. Spoznali so, koliko krasot skriva ta kotiček sredi snežnih velikov in, kar je Bled postal letovišče za one, ki se ne marajo, oz. ne morejo otresti civilizacije, tako postaja Bohinj iz leta v leto vsaj za par tednov zatočišče skavtov. Tako so samo v zadnjih dveh letih taborili tam poleg ljubljanskih tudi skavti iz Maribora, Celja, iz Oslička, Krizevcev itd.

Letočne počinice nameravajo skavti postaviti v skavtskem Bohinju pet samostojnih taborov. Blizu Sv. Janeza se bosta naselila dva tabora ljubljanskih, gori onstran jezera bodo za kurtile skavtski ožnji ljubljanske planine, pa tudi Domžalci se potegujejo za primerno taborišče ob Bohinjskih bregovih. Celu skavti s Saška bodo letos zapustili svoje morje in prišli s svojimi šolmi na osvetovalne valove gorskega jezera. Svoj obisk je javil tudi del Mariborčanov in končno se morda oglašje še bratje Posavci. Mnogo šolovov se bo torej zrcalilo letos v skrivnostnih jezerah globinah in meseca junija bo sicer po krivici zapostavljeni Bohinj oživel v znamenju skavtskih taborov.

Noče zob.
 — Zakaj otročiček tako tuli?
 — Zobe dobiva.
 — Kaj jih noče?

Edgar Wallace:

Vrata izdajalcev

Roman

— Ne verjamem, da bi prišla Ollorbyjeva v tuje stanovanje kar tako, — je menil Trayne. — Tež ženski se spoštljivo odkrijem. Če bi bila prišla slučajno, bi ji ne bilo treba lagati, da išče službe. Ne, draga prijateljca, to ni bilo golo naključje. Prišla je namenoma, sama si je odprla vrata. Nekaj vohar. Rad bi samo vedel kaj, kajti prepričan sem, da ne ve, da sem prosil gospodično Martynovo, naj se oglasi pri meni.

Zamišljeno je stisnil ustnice.

— Morda ne zasleduje toliko gospodične Martynove, kolikor vas. Pa tudi to bi bilo neprijetno.

— Vas to skrbi? — je vprašal Graham.

Na lepem Traynejevem obrazu je zaigral smehljaj.

— Ne, toda znana mi je njena vloga v Scotland Yardu.

Pojasniti je Grahamu, da je bila ta debeluhasta ženska policistka in da je bila povišana v uradnico, ker je imela neverjeten spomin za obraze. Samo enkrat je videla sliko ponarejalca denarja Berta Howlea, katerega je iskala policija po vsej Evropi, in Ollorbyjeva ga ni samo izsledila, temveč je pomagala tudi aretirati ga in privedsti na policijski komisariat.

Omenil je še nekaj primerov, v katerih se je Ollorbyjeva odlikovala, in Graham je presenetilo, da more biti ženska tako spreten detektiv.

— Ne belite si glave, da vas zalezuje. To še ne pomeni, da o vas kaj ve, pač pa da si prizadeva zvedeti kaj.

To je bilo vse, kar je povedal Trayne o Ollorbyjevi.

Graham je pričakoval, da mu bo Trayne zaupal podrobnosti »velikega načrta«, toda vse je kazalo, da se bo pogovor končal tako, kakor prejšnji dan. Vendar je pa Trayne vprašal, če je Graham že pisal posredovalnici in najel viho. Drugače se je pa poznalo, da novi Grahamov gospodar noče o tej zadevi mnogo govoriti. Začel je govoriti o skupnih značilnostih in o vsakdanjem življenju v Toweru. Graham je šele pozneje spoznal, da je bil tudi ta pogovor v zvezi z zasnovanim načrtom.

— Mislim, da se za ladje ne zanimate, — je dejal Trayne kar tja v en dam. Graham je odkimal.

— Ste morda slučajno kdaj slišali kaj o »Pretty Anne«?

— Ne, — je odgovoril Graham presenečeno. — To bo menda ribiška ladja.

— Ne, ribiška v pravem pomenu besede ni.

Trayne je govoril zelo počasi in skrbno je pretehtal vsako besedo, kakor da izreka zelo važno sodbo.

— »Pretty Anne« je prekomorska ladja. Ni posebno velika in prepričan

17

sem, da bi je Lloyd ne prišteval med prvovrstne parnike. Če bi bil na vašem mestu, bi se potrudil zvedeti podrobnosti o »Pretty Anne«, obenem pa seznaniti se z njenim kapitanom in lastnikom. Imenuje se Elis Boss in priznati moram, da ni preveč izobražen mož. V Masters Mariner's Clubu bi ga zamažali iskali. Če se ne motim, zahajaja najraje v gostilno »Pri treh lepih mommarjih« v Limehouseu.

Graham se je vedno bolj čudil.

— Ali se hočete seznaniti z njim? — je vprašal Trayne smeje.

— Najbolje bo, da storite vse po svoji volji. Vila na kmetih me prav nič ne zanima, če jo pa vzamete v najem, mi napravite veliko veselje. Tudi ne zahtevam, da se seznanite s kapitanom Bossom, če se pa seznanite, me bo zelo veselilo. Vas ne bo motilo, — je pripomnil, — če vas poprosim počakati tu pet minut po mojem odhodu? Mislim, da bi ne bilo dobro, če bi naju videli na ulici skupaj.

Graham se je spomnil, da ga je hotel nekaj vprašati.

— Če pojde vse po sreči, dobiva obljubljeno nagrado, kajne, gospod Trayne? — je vprašal tiho. — Kaj pa če se nam načrt izjalovi?

Trayne se je dobrodušno nasmehnil.

— Neuspeh je izključen, — je odgovoril samozavestno. — Vsa ustulovščina je temeljito premišljena.

VII.

Hope Joynerjeva je dobivala sicer mnogo okrožnic in ponudb, vendar je pa bila njena privatna korespondenca nezmatna.

Kakor običajno ji je prinesla komornica zjutraj s čajem vso pošto in Hope ni bila nič kaj vesela, ko je zagledala med pisni znano simjo kuverto. Njen advokat ji je redko pisal, a če ji je pisal, je bilo gotovo kaj neprijetnega. Tudi zadnje pismo ni bilo izjemno. Glasil se je:

»Draga gospodična Joynerjeva!

Zvedela sva, da ste se seznanili z nekim Hallowellom. Ker meniva, da bi vaša varuha ne odobravala tega, smatram za svojo dolžnost opozoriti vas, da je ta fant sicer izobražen, da pa je bil zaradi sleparije zaprt. Zato vam svetujemo prekiniti z njim stike, ki vam itak ne morejo koristiti, pač bi vam pa utegnili postati neprijetni.

Udani vam.«

Zamišljeno je zrla na pismo, potem se je pa nasmehnila, kajti mislila si je, kaj se je bilo zgodilo. Vohun, ki ji je bil ves čas za petami, je bil zamenjal Dicka Hallowella z njegovim bratom. Spočetka se je jezila, toda ne dolgo, kajti pomota je bila tako jasna, da se je od srca smejala skrbem svojih advokatov.

Ubogi Dick! Gotovo mu je bilo zelo neprijetno, če ga je kdo zamenjal z njegovim ničvrednim bratom. Prvi hip je hotela odpisati in opozoriti advokata na pomoto, potem je pa sklenila počakati, da dobi še več takih pism.

Komornica ji je ta čas pripravila kopal in obleko.

Starost je neozdravljiva bolezen

Ljudje, ki ostanejo dolgo mladeniški čili in zdravi, so redke, srečne izjeme

Nemška pisateljica Ossip Schubin je čestitala »dem ewig jungen Präsidenten« in izrazila misli vseh, kdor je osebno videl Masaryka in občudoval njegovo zdravje in mladeniško čilost kljub visoki starosti 80 let. Lahko si mislimo, koliko deputacij je moral sprejeti Masaryk ob jubileju, koliko brzojavnih in pismenih čestitk je moral prečitati in kako naporne dni je preživel poleg običajnih predsedniških poslov. Vsakdo drug bi na njegovem mestu nekaj dni počival v postelji, Masaryk je pa počival na konju. Pretežna večina ljudi bi rada preprečila naravni vpliv let ali pa starost vsaj nekoliko odgodila, toda malokomu je dano preživljati jesen življenja pri polnih fizičnih in duševnih močeh.

Moderne pomlajevalne metode slone na transfuziji mlade krvi v obrabljeni organizem. S tem je zopet enkrat dokazano, da so imeli naši predniki dobre ideje, samo njihove metode so bile včasih napačne. Papežu Inocenciju VIII. so podali leta 1492. toplo kri treh mladeničev, ki so tej operaciji podlegli, toda papež s tem ni postal nič za en dan mlajši. Če bi se bila njegovemu židovskemu zdravniku pomlajevalna operacija posrečila, bi bila imela katoliška cerkev tri mučenike ali celo tri svetnike več. Sto let pozneje je poskusila to metodo ogrska grofica Bathory, ki je pa šla še mnogo dalje. Dala se je namreč poškrbati s toplo krvjo 650 mladih deklet. Toda tudi to ni pomagalo. Moderna medicina ne operira več z velikimi dozami. Nekaj kapljic seruma napravi v organizmu revolucijo in nekaj kubičnih centimetrov krvi, vzete iz deklitne roke brez najmanjših bolečin, stori več nego polna skleda krvi, s katero se je škropila grofica Bathory.

Pariški Voronov, berlinski Doppler in dunajski Steinhach pomlajajo ljudi z opičjimi žlezami kirurgičnim potom; poleg teh pa pripravijo Javorski strogo medikalno metodo. Mož misli, da je po dolgem eksperimentiranju dosegel svoj cilj in v knjigi »Kako se pomladim« razlaga, da je izlezel z mlado krvjo pri starih ljudeh 54 primerov splošne oslabilosti, 30 primerov povečanega krvnega pritiska, 22 primerov nevrašenosti, 21 primerov spolne oslabilosti in 17 primerov hude živčne bolezni. Za 10 do 15 let je baje pomladil celo legijo 50, 60 in 70 let starih ljudi.

Človek je kakor odtrgana roža, ki je neizogibno obsojena na smrt, pa naj jo še tako negujemo. Z raznimi pripomočki, katere poznajo najbolje vrtnarji, se da ohraniti odtrgana roža nekaj časa sveža, končno pa uvene in se posuši. Pomlajevalno metodo Javorskega bi lahko primerjali z menjavanjem vode,

v katero postavimo odtrgane rože. Ne zadostuje torej enkratno cepljenje, treba ga je vsaka tri leta obnoviti. Najbolje pa je črpati mladost iz lastnih sredstev. Tizian je ustvarjal v polni meri še 85letni mož. Leon XIII. je upravljal cerkev še ko je bil star 93 let. Francoski zdravnik Boissy je hodil k bolnikom na dom, ko je bil star že 102 leti. Mečnikov je poznal ruskega kirurga Politima, ki je doživel 140 let, čeprav je bil od svojega 25. leta vsak večer pijan. Zdravniška kronika pozna 100 let stare strasne kadilce in piñance. V Savoiji je dočakala neka ženska visoko starost 114 let kljub temu, da je popila vsak dan 40 skodelic kave.

S tem je rečeno, da zmernost ni vedno edina pot do visoke starosti in da nimajo prav oni, ki trdijo, da so dosegli visoko starost zato, ker so se izogibali alkohola in nikotina. Ljudje, ki ostanejo dolgo mladeniško čili in zdravi, so pač redke in srečne izjeme. Pravila v tem pogledu ni in tudi zanesljive pomlajevalne metode zaenkrat še nimamo.

Nov planet

Poročali smo že, da so ameriški zvezdoslovci odkrili nov planet, katerega so nazvali Transneptun. Ze pri odkritju Neptuna l. 1846. je francoski zvezdoslovec Le Verrier ugotovil, da so v gibanju Neptuna gotove nepravilnosti, ki bi se dale pojasniti samo z drugim planetom za Neptunom. Ker se premika Neptun zelo počasi, kajti za pot okrog sonca rabi 164 let 287 dni, zvezdoslovci niso mogli v kratkem času točno ugotoviti, kakšne so motnje in nepravilnosti v njegovem premikanju. Toda kometi, vrteči se okrog sonca daleč za Neptunovo potjo, pričajo, da mora biti za potjo planeta Neptuna še en planet. Ameriški zvezdoslovec Pickering je izračunal približno kraj, kjer bi moral biti ta planet l. 1919.

Naključje je hotelo, da so zvezdoslovci blizu dotičnega kraja res odkrili planet, v katerem so videli nov planet, dokler niso izračunali njegove poti. Pozneje so pa spoznali, da spada to nebesno telo med planete neznatne velikosti, ki krožijo med Marsom in Jupitrom. Šele te dni so ameriški zvezdoslovci odkrili nov planet za Neptunom. Opazili so ga na Lowelovem observatoriju v državi Arizona. To je deveti planet v vrsti velikih planetov in je večji od naše zemlje. Podrobnosti o njem še niso znane. Zvezdoslovci se zelo zanimajo za odkritje novega planeta. Ravnatelj zvezdarne na yalski univerzi dr. Frank Schlesinger pravi, da je po njegovem mnenju to največje odkritje zadnjega časa. Zdjaj lahko sklepamo, da so

v našem solnčnem sistemu še drugi veliki planeti, katerih pa niti z daljnogledi ne moremo videti, ker niso dovoli svetli.

Kri roditeljev proti ošpicam

Ameriški zdravniki so začeli lečiti ošpice po novi metodi, ki se je baje silajno obnesla. Kot sredstvo proti ošpicam rabijo kri roditeljev obolelih otrok. Lečenje ošpic s transfuzijo krvi se je tako dobro obneslo, da je newyorški sanitetni komisar dr. Wynne naročil vsem zdravnikom v Newyorku, naj lečijo ošpice po tej metodi.

S krvjo roditeljev so lečili ošpice poskusno v 1000 primerih in vedno z uspehom. Ta metoda ima tudi to prednost, da bolnih otrok ni treba prevajati v bolnico in da je učinkovito lekarstvo takoj pri rokah. S tem se da preprečiti in rešiti otroke, ki so sicer zapisani smrti. Zdravi otroci pa postanejo po transfuziji imuni proti ošpicami. Ta metoda je velikega pomena posebno letos, ko so ošpice v Evropi in Ameriki močno razširjene.

Pri zaprtosti in hemoroidih, motnjah v želodcu in črevesu, oteklosti jeter in vranice, bolečinah v hrbtu in križu je naravna »Franz Josefova« grenčica, večkrat na dan požitja, krasen pripomoček. Zdravniške izkušnje so ugotovile pri trebušnih obolenjih, da deluje »Franz Josefova« voda sigurno razkrajačoče in vselej milo odvajajoče. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

Kralj s trgovskim talentom

Pariški listi poročajo o epizodi iz ene najlepših pariških restavracij. Bivši kralj Amanullah je sedel s kraljico in prijatelji pri obedu. Še predno so prinesli juho, je zapel telefon. Amanullah je dvignil slušalko in zaklical: »Da, kupite!« Potem je šel obed mirno svojjo pot. Ko so prinesli črno kavo, je znova zapel telefon. Amanullah je zopet dvignil slušalko in zaklical: »Da, prodajte!« Slednjič se je smeje obrnil k svojim družbi in ji povedal, da je pravkar zaslužil težke tisočake. Pred obedom je naročil svojemu agentu na borzi, naj nakupi čim več vrednostnih papirjev. Med obedom je vrednost dotičnih papirjev rapidno poskočila in tako je Amanullah zaslužil toliko, kolikor je porabil za svojo selitev v Evropo. Da selitev ni bila poceni, je razvidno že iz tega, da je najel Amanullah zase in za svoje spremstvo razkošen parnik in je moral imeti tudi na železnici posebne vagonce.

Bivši kralj je pa tudi sicer verziran v trgovskih poslih. Med drugim se mu je posrečilo odnesti v izgnanstvo okrog 3 milijone dinarjev. Zavešt, da bo lahko dobro živel tudi v izgnanstvu, ga tolaži in bodri tako, da ne misli več na svojo domovino, katero je hotel modernizirati.

MEDNARODNI VELESEJEM V PRAGI

od 16. — 23. marca 1930

Svetovni velesejem, na katerem so zastopani narodi in države.

Znižana vožnja za brzovlake in navadne vlake v Jugoslaviji 25 %, v Čehoslovaški 33 %, v Avstriji 25 %.

Pojasnila in legitimacije daje: Češkoslovaški konzulat, Ljubljana; Aloma Company, Ljubljana, Aleksandrova cesta 2.

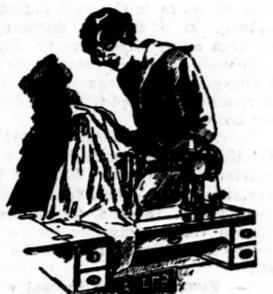
Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah. Za odgovor znakom! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo. — Najmanjši oglas Din 5.—

- Odeje**
blazine, vato, volno, puh izdeluje in popravlja: Rožna ulica 19, 1127
- Hinko Sevar**
v Ljubljani, nasproti št. Jakobske šole, je največja antikvariat-knjigarna, ki ima čez 7000 redkih slovenskih knjig na razpolago, kakor: tudi več tisoč knjig drugih jezikov.
- Posojilo**
30.000 Din posojila želim proti garanciji in visokim obrestim. Resne ponudbe na upravo tega lista pod »Posojilo«/1135.
- Motor na surovo olje**
10 KS, se jako ugodno proda. Nasilov pove uprava lista. 1153
- Klavirje in pianine**
prodaja, izposojuje, popravlja in čisto uglasuje najceneje, tudi na obroke, tovarna klavirjev Warblnek, Ljubljana, Gregorčičeva ul. 5, Rimska cesta 2. 1152
- Manjša hiša z lokalom**
in nova vila s tremi stanovanji in vrtom se proda. — Marija Jančar, Sv. Petra cesta 27. 1151
- Zastopnike**
za novejši predmet sprejemem v vseh mestih in trgih Slovenije. Let zaslužek. Pojasnila daje glavni zastopnik Franc Božič, Vel. Poljane, Ortenek. 1148
- Hišo**
s tremi sobami, kuhinjo, hlevom, z električno razsvetljavo, vrtom in veliko njiivo, ob glavni cesti, 5 minut od kolodvorja, prodam. Cena 105.000 Din. — Pojasnila daje Franc Ogorek, gostilničar v Sv. Lenartu 47, pošta Brežice. 1147

Šivalni stroji

„Gritzner“ „Adler“ in kolesa, najboljši material, precizna konstrukcija, krasna oprema ter najnižja cena kakor tudi pisalni stroji „Urania“ so samo

pri Jos. Petelinc, Ljubljana
Telefon 2913
ob vodi, v bližini Prešernovega spomenika.
Večletna garancija! Pouk v vezenju brezplačen

NOSAL
prašek proti NAHODU
Vas takoj reši tega zla.
Proizvajalec: apoteka Mr. B A H O V E C, 109/L. Ljubljana

Popelin, batist in svila za damsko perilo

E. & A. Skaberné Ljubljana

L. Mikuš
LJUBLJANA Mestn. trg 15

priporoča svojo zalogo dežnikov in solnčnikov ter sprehajalni palice
Popravila se izvršujejo — točno in solidno —

POZOR, GOSPODINJE!

„SIDOL“

že 30 let priznано najboljšo sredstvo za čiščenje in poliranje vseh kovin, čisti tudi okna in ogledala. Pri nakupu pazite na zak. zaščiteno znamko in ime

„SIDOL“

Prometni zavod za premog d.d. Ljubljana
prodaja po najugodnejših cenah samo na debelo

Premog
domači in inozemski za domačo kurjavo in industrijske svrhe

Kovaški premog vseh vrst
Koks livarniški, plavžarski in plinski
Brikete

Prometni zavod za premog d.d. v Ljubljani
Miklošičeva cesta št. 15/1